

Monodisciplinaire evaluatie inzet Bevolkingszorg

Betreft: inzet woningbrand Paulus Potterstraat te Almere op 7 januari 2015

Inleiding:

Op 7 januari 2015 is er in de Paulus Potterstraat te Almere een woningbrand geweest waar helaas een dodelijk slachtoffer en enkele gewonden zijn gevallen. Twee woningen raakten (zwaar) beschadigd. Het incident leidde tot onrust in de buurt. Ook vanuit de raad zijn vragen gesteld over de inzet van de hulpdiensten tijdens dit incident. Op basis van deze signalen is besloten een evaluatie te doen naar de inzet. In de bestuursopdracht van de burgemeester is gevraagd in de kolom bevolkingszorg een monodisciplinaire evaluatie te maken. Hierbij is hulp ingeschakeld voor een deelprojectleider Bevolkingszorg van een andere veiligheidsregio (Gooi en Vechtstreek) vanwege de objectiviteit.

Bij de evaluatie is gebruik gemaakt van de volgende informatie:

- Bestuursopdracht
- Verslag officier van dienst d.d. 7 januari 2015
- Gesprek met officier van dienst d.d. 5 februari 2015

Bij de opzet van deze evaluatie is uitgegaan van de vragen uit de bestuursopdracht van de burgemeester luidende: Hoe heeft de incidentbestrijding op 7 januari 2015 in de Paulus Potterstraat te Almere plaatsgevonden?

Het antwoord op deze vraag wordt behandeld aan de hand van de volgende deelvragen:

- Wat is het tijdverloop met betrekking tot dit incident?
- Op welke wijzen hebben de betrokken diensten uitvoering gegeven aan hun relevante primaire processen (monodisciplinair), vanaf het moment van melding tot en met het verlaten van het incident en welke vervolgacties zijn bij het verlaten van het incident uitgezet?
- Op welke wijze is uitvoering gegeven aan de multidisciplinaire aspecten van het incident, met name melding en alarmering en op- en afschaling van de hoofdstructuur, leiding en coördinatie en informatiemanagement?
- Welke factoren waren van invloed (positief of negatief) op de uitvoering van de monodisciplinaire en multidisciplinaire processen?

Hoofdvraag:

Hoe heeft de incidentbestrijding op 7 januari 2015 in de Paulus Potterstraat te Almere plaatsgevonden?

Subvragen:

1. Wat is het tijdverloop met betrekking tot dit incident?

Voor de beantwoording van deze vraag is gebruik gemaakt van het verslag dat op 7 januari 2015 door de officier van dienst bevolkingszorg (verder OvDBz) is opgesteld en nader mondeling toegelicht (schuin) op 5 februari 2015.

Hieronder volgt het feitenrelaas

- 1:37 uur: Alarmering op pager 'woningbrand (slaapkamer), 4 personen in object, grote brand'. Eerste afweging was om niet ter plaatse te gaan omdat dit in de regel een brandweeraangelegenheid is. *De OvDBz gaf mondeling aan dat hij op dat moment ook niet gebeld heeft met de meldkamer omdat zijn ervaring is dat ze of niet opnemen of het zo druk hebben dat hij niet te woord kan worden gestaan.*
- 1:48 uur: Alarmering op pager 'OVD gemeente Almere graag contact RAC (meldkamer)'. Vervolgens Alarmcentrale gebeld en gevraagd naar een veilige aanrijroute daarna naar de Paulus Potterstraat gereden. Ter plaatse om 2:20. Opkomsttijd vanaf alarmering is hiermee 32 minuten geweest. *De OvDBz is hierbij over de snelweg gereden wat de snelste aanrijroute was. Op dat moment was de het werk van de brandweer (blussen en redden slachtoffers) nog in volle gang.*
- 2:30 uur: Motorkapoverleg onder leiding HOVD brandweer. Beeld is:
 - 5 slachtoffers: oma (overleden), opa (zwaargewond), vader en 2 kinderen;
 - brand is doorgeslagen naar woning huisnummer 39; overige omliggende woningen beperkte (water)schade
 - 1 agent is vóór aankomst brandweer binnen geweest maar kon niet verder door rook;
 - aanwijzingen voor brandstichting, daarom heeft de politie de woning als plaats delict aangemerkt;
 - De burgemeester is geïnformeerd via de alarmcentrale.
- 3:05 uur: Salvage ter plaatse. Heeft alle betrokkenen verzameld om eerste hulp te organiseren (onderdak, schoonmaak, etc.). *Dit was duidelijk een klus voor Salvage. Waarschijnlijk zijn zij ingeschakeld door de brandweer (niet bekend). Zij doen de eerste opvang van de slachtoffers en wat er gedaan moet worden om de woningen weer bewoonbaar te maken. Hierbij kijken ze naar de mensen die door het incident geraakt zijn. Mijn inschatting was dat Salvage het hier afkon. Verdere opvang en verzorging vanuit bevolkingszorg was niet nodig. Hoe het met de overige omwonenden ging was is mij niet bekend.*
- 3:10 uur: Motorkapoverleg: Brand meester.
- 3:40 uur: Afgestemd met medewerker van het Waterschap. Eerste indruk is dat er beperkt vervuild bluswater in het hemelwaterriool is terecht gekomen. Dit moet overdag nog gecheckt worden. Ik stem dit nog even af met piket SB. Deze zal het weer kortsluiten met het waterschap
- 3:45 uur: Motorkapoverleg: vastgesteld wordt dat het belangrijk is om in beeld te krijgen wie betrokken zijn c.q. wie in het kader van nazorg benaderd moeten worden. *De buurman van het getroffen pand was heel emotioneel. Diverse mensen (waaronder politie en brandweer) hebben met hem gesproken. Er is geen gespecialiseerde hulp ingeroepen. Wel werd in het motorkapoverleg gemarkeerd dat we hiermee iets moeten (gedoeld wordt op de emoties in de buurt). Er moet een kaart komen van het gebied waarop staat wie er fysiek is getroffen maar ook wie getroffen wordt door de impact van dit incident. Dit kan in overleg met de bewoners. De OvDBz*

gaf aan dat hij met de emoties van de bewoner(s) op dat moment verder niet zoveel kon.

- 5:10 uur: Motorkapoverleg:
 - Huisnummer 37 (=PD) en 39 zijn onbewoonbaar. De bewoners van de andere omliggende woningen kunnen terug naar huis.
 - Vastgesteld wordt dat het raadzaam is om een bewonersbijeenkomst te organiseren. HOvD-B gaat dit afstemmen met de burgemeester.
 - Politie vraagt inzet vanuit slachtofferhulp aan (wanneer dat daadwerkelijk gedaan is en op wiens initiatief, is niet bekend). *De andere deelnemers uit het motorkapoverleg waren hier terughoudend over vanwege het kostenplaatje. Dat verbaasde hem omdat veel bewoners meldden dat de hulp 'te laat' kwam (inzet hulpdiensten). De OvDBz ziet de inzet van slachtofferhulp als een taak van de politie.*
- 5:40 uur: Bilateraal overleg met de HOvD-B: neemt vanochtend tussen 8 en 9 uur contact op met de burgemeester.

2. Op welke wijzen hebben de betrokken diensten uitvoering gegeven aan hun relevante primaire processen (monodisciplinair), vanaf het moment van melding tot en met het verlaten van het incident en welke vervolgacties zijn bij het verlaten van het incident uitgezet?

Hieronder zijn de processen beschreven vanuit Bevolkingszorg. Per proces wordt terug geblikt op de relevantie hiervan met betrekking tot het incident en hoe hiermee is omgegaan.

Publieks- en persvoorlichting (communicatie).

Er was een persvoorlichter van de brandweer aanwezig. Daar mee was dit proces ingevuld. Deze voorlichter is halverwege de nacht gekomen.

Acute bevolkingszorg = publieke zorg (opvang en verzorging, verwanteninformatie).

De OvDBz geeft aan niet meer te weten of hij zelf of iemand anders het initiatief heeft genomen om Salvage in te schakelen en ook niet wie gebeld heeft hij vermoed dat dit iemand van de brandweer is geweest. Ze zijn wel gekomen. Zijn indruk was dat hiermee de opvang en verzorging geregeld was.

Omgevingszorg (milieu, ruimte, bouw).

Zie feitenrelaas onder 1. De politie gaf aan dat het een plaats delict was. In het motorkapoverleg is besproken om Bouw en Woningtoezicht erbij te halen. De situatie van de panden was echter niet zodanig acuut dat het niet tot morgen kon wachten. Verder is in overleg met het waterschap aandacht geschonken aan het probleem van vervuild bluswater in het riool.

Evacuatie.

Is niet aan de orde geweest.

Herstelzorg (tijdens- en na het incident).

Salvage en opstarten bewonersbijeenkomst. In het verslag heeft de OvDB handreikingen gegeven over een te organiseren bewoners bijeenkomst vanwege de ontstane onrust in de buurt en de impact van het incident. Slachtofferhulp kwam rond het middaguur.

Vervolgacties:

Vragen: welke gemeentelijke processen zijn opgestart? Waarom is hiervoor gekozen?

Voorgesteld is een Bewonersbijeenkomst te organiseren. Hierbij zou ook slachtofferhulp aanwezig moeten zijn omdat er veel onrust in de buurt is ontstaan. Om 10.00 uur was hierover het eerste overleg binnen de gemeente Almere. De OvDBz was hierbij aanwezig. Om 16.00 is een tweede overleg geweest om de avond verder vorm te geven.

Terugblik op de avond: Er waren ongeveer 70 bewoners, vertegenwoordigers van de hulpdiensten, slachtofferhulp, de burgermeester en ambtenaren. Er was heel veel emotie. Veel bewoners vonden dat de hulpdiensten te laat kwamen. Ze willen weten wie hier schuldig aan is. Toen hoorde de OvDBz ook voor het eerst dat bewoners zelf hadden geholpen bij de redding. Dat heeft hij niet gehoord bij de motorkapoverleggen.

3. Op welke wijze is uitvoering gegeven aan de multidisciplinaire aspecten van het incident, met name melding en alarmering en op- en afschaling van de hoofdstructuur, leiding en coördinatie en informatiemanagement?

De OvDBz is eerst via de pager geïnformeerd, en later gealarmeerd (met het verzoek om contact op te nemen met de meldkamer). Op verzoek van de OvD Brandweer is de OvDBz ter plaatse gegaan.

Er is aan het eind van de inzet wel discussie geweest over de vraag of het een grip moest worden. Hiertoe is niet besloten omdat er geen ruimte was om de copibak neer te zetten en voor de bestrijding van de brand voldoende inzet aanwezig was. Dit was (toen) een gedeeld beeld. De OvDBz geeft aan dat het een aantal uur bij zo een incident buiten staan toch wel onhandig overleggen is. De omstandigheden om te overleggen waren niet ideaal. Achteraf gezien had er wel een grip moeten zijn. De brandweer had nu het voortouw en een 1 hoofdige leiding werd gemist. Bij grip 1 wordt ook de informatiemanager gealarmeerd die zorgt voor een gedeeld multidisciplinair beeld. In zijn algemeenheid heeft hij de rust en de beeldvorming bij dit incident gemist.

4. Welke factoren waren van invloed (positief of negatief) op de uitvoering van de monodisciplinaire en multidisciplinaire processen?

De voorzieningen zijn in orde (auto, herkenbare kleding, veiligheidsschoenen). Kennis over hoe de processen nu gaan is niet recent geoefend. Dat hindert wel.

5. Welke andere relevante aspecten zijn naar voren te brengen met betrekking tot dit incident?

De voorbereiding voor de buurtbijeenkomst is overgenomen door de lijn. Anderhalve week later heb ik hier nog met collega's op terug gekeken. Ik weet niet hoe dit verder nog is opgepakt. Van de opvang en nazorg van direct betrokkenen, zowel intern als extern heb ik verder niets meer van gehoord. Ook nazorg voor de OvDBz zelf is niet geregeld.